

Rucphen, 8 november 2020

Onderwerp: Advies beleid Wet inburgering De6 gemeenten

Geachte College,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van de vragenlijst adviesraden, ter voorbereiding op de Wet inburgering, die vanaf 1 juli 2021 van kracht zal zijn. De de6 gemeenten hebben besloten om samen te gaan werken.

De adviesraad Sociaal Domein Gemeente Rucphen maakt graag gebruik van de mogelijkheid om hierover een advies uit te brengen naar het college. Het advies en beantwoording van de vragenlijst zijn tot stand gekomen door een grote inbreng van mw. Wagtmans en mw. Van der Waals, beiden lid van de adviesraad en werkzaam voor Stichting Vluchtelingenwerk Rucphen.

Met de overheveling van de Wet Inburgering naar de Gemeente ziet de Adviesraad kansen om de inburgeraar zo optimaal mogelijk te laten integreren binnen onze samenleving.

Het gepubliceerd rapport: "Inburgering, een valse start" van de [Nationale Ombudsman \(link\)](#) benoemt een aantal hardnekkige knelpunten die wij als adviesraad onderschrijven:

- Het huidige beleid stelt regels centraal in plaats van wat de inburgeraar nodig heeft.
- Er zit onvoldoende structuur en opbouw in de begeleiding waardoor een goede start en optimale integratie stagneert.
- Organisaties rondom de inburgeraar bieden ondersteuning "op afstand", houden vast aan eigen werkwijzen, waarbij medewerkers onvoldoende ruimte krijgen om de inburgeraar centraal te stellen.
- De inburgeraars missen een persoonlijk gezicht en aanspreekpunt dichtbij huis.

Lokale herinrichting van de Wet Inburgering

Wij zijn een groot voorstander om het traject van intake tot participatie in de samenleving zo eenvoudig en overzichtelijk mogelijk te organiseren voor de inburgeraar en belanghebbende organisaties. Er moet voorkomen worden dat inburgeraars van het kastje naar de muur worden gestuurd worden. Stel de oplossing en niet de regels centraal.

Een goede start zoals de Ombudsman het omschrijft, start niet zodra de inburgeraar geplaatst wordt. De adviesraad vindt het belangrijk dat de intake wordt verricht zodra het kan. Dat betekent dat het traject al start binnen het AZC. Hiermee wordt de inburgeraar in een vroeg stadium gestimuleerd te werken naar toekomstperspectief. Laat scorelijsten dienen als een ondersteunend middel en geen doelstelling om duidelijk te krijgen welke mogelijkheden en talenten de inburgeraar heeft.

Het persoonlijk plan inburgering en participatie is pas zinvol als het past bij de ontwikkeling van inburgeraar. Een meerjarenplan waarbij doelstellingen regelmatig worden geëvalueerd en bijgesteld is noodzakelijk om teleurstelling voor beide partijen te voorkomen. Het begint bij de juiste begeleiding, kijkend wat men kan bijdrage en waar men zich in kan ontwikkelen.

Een belangrijk, niet te onderschatten, onderdeel om de inburgeraar succesvol te laten integreren is de juiste begeleiding- op- maat. Wij vernemen zorgelijke signalen van de inburgeraars en (vrijwillige) organisaties dat huidige ondersteuning onder de maat is. Men is onvoldoende zichtbaar, beschikbaar en toegankelijk.

De adviesraad spreekt haar zorgen uit over de voorgenomen beslissing om de uitvoering bij het Werkplein Hart van West-Brabant weg te leggen. Op dit moment vindt het coachen van de inburgeraars door het werkplein voornamelijk plaats op afstand. Er is minimaal tot zelfs geen contact met inburgeraars en zeer beperkte afstemming op cliëntniveau met organisaties binnen de Gemeente Rucphen.

Wij vragen u om onze zorgen te overleggen met de samenwerkende gemeenten en het werkplein. In navolging op het advies van de Ombudsman adviseren wij u vaste coaches aan te stellen per gemeente ter ondersteuning van de inburgeraars waarbij de coaches, in het kader van de participatiewet, samen gaan werken met belanghebbende (vrijwillige) organisaties binnen onze gemeente.

Maatwerk is lokaal coachen en ondersteunen waar het nodig is, bijsturen waar het moet. Integrale organisatie is noodzakelijk, waardoor onnodige inzet van andere budgetten binnen het Sociaal Domein, op langer termijn, tot een minimum wordt beperkt.

Het budget Sociaal Domein staat onder druk, ook voor dit traject beseft de adviesraad dat u het moet doen met de gelden die beschikbaar zijn. Toch verzoeken wij u in navolging op bovenstaand advies zorgvuldig te kijken naar de gevolgen op langere termijn en duurzame mogelijkheden van synergie die kan ontstaan bij een gezamenlijke aanpak van de verschillende deelgebieden binnen het sociaal domein.

Om dit advies kracht bij te zetten refereren wij naar het project: "Participatie op Maat" van gemeente Rucphen. De doelstelling van dit project was het klaarstomen van de groep statushouders om zodoende een duurzame bijdrage te leveren aan de maatschappij, waar mogelijk in de vorm van een reguliere baan. Uit de evaluatie, die wij als bijlage bij dit advies toevoegen, blijkt dat deze werkwijze zeer succesvol was. Met het stopzetten van het project en overhevelen van deze taak naar het werkplein zien we het aantal inburgeraars met een (vrijwillige) baan stagneren. Input vanuit dit project is waardevol voor de inrichting van inburgering op lokaal niveau.

Ontwikkeling en opleiding is een van de basisaspecten voor een zelfredzame burger. De adviesraad vindt dat vanuit een reëel perspectief gekeken moet worden naar een baan waar een inburgeraar arbeidsvreugde uthaalt. Leidend is uitzicht op een passende baan.

De de6 gemeenten willen gezamenlijk de inburgeringscursussen inkopen op basis van vooraf vastgestelde kwaliteitseisen. De adviesraad steunt het uitgangspunt dat inburgeraar recht heeft op kwalitatief goed onderwijs. Als dit betekent dat de bereikbaarheid minder wordt zou gekeken kunnen worden per gemeente naar mogelijkheden van openbaar vervoer of alternatieve (vrijwillige) vervoersmogelijkheden.

Om deelgenoot te worden van de maatschappij is taalbeheersing de eerste stap. Organisaties zoals Vluchtelingenwerk kunnen een belangrijke bijdrage leveren om de inburgeraar kennis te laten maken met de sociale omgeving. Vrijwilligerswerk is een middel om kennis te maken met de omgeving en deelgenoot te worden van de maatschappij.

Samenvattend adviseren wij u de herinrichting van de inburgering lokaal en duurzaam in te gaan richten. Met als belangrijkste uitgangspunten maatwerk en een herkenbaar, toegankelijke en zichtbaar verantwoordelijke organisatie als vast aanspreekpunt voor de inburgeraar, gemeente en belanghebbende organisaties.

Wij zijn gaarne bereid ons advies toe te lichten.

Hoogachtend,
Namens de Adviesraad Sociaal Domein

Mevrouw A.E.M. Suijkerbuijk- Huijskens
Secretaris

Bronnen:

[Een valse start, een onderzoek naar behoorlijke inburgering, Nationale Ombudsman \(link\)](#)
Eindrapportage PARTICIPATIE OP MAAT

Bijlage

Eindrapportage PARTICIPATIE OP MAAT

Het project Participatie op Maat is gestart in oktober 2017 en zal op 31 december 2019 worden afgerond.

De doelstelling van het project POM was het klaarstomen van de groep statushouders om zodoende een duurzame bijdrage te leveren aan de maatschappij, waar mogelijk in de vorm van een reguliere baan.

Bij aanvang van het traject is gestart met 63 kandidaten in de caseload. Zoals reeds in de vorige kwartaalrapportage vermeld, is een aantal hiervan geheel of gedeeltelijk uitgestroomd vanwege een arbeidscontract (fulltime dan wel parttime), eigen bedrijf of verhuizing. Ook hebben we gedurende de loop van het traject tevens een aantal nieuwe instromers mogen verwelkomen (10 in totaal). Op dit moment hebben we nog 33 kandidaten onder onze hoede. Aangezien dit een groep is met diepgaande (multi)problematiek, is de kans op duurzame uitstroom naar reguliere arbeid gering.

Resultaten

In het algemeen kunnen we stellen dat de gehanteerde aanpak (maatwerk) zeker effectief is geweest. Er is in vrijwel alle gevallen een dual traject gehanteerd waardoor de taallessen van de inburgeringscursus ook direct in de praktijk konden worden toegepast. Voor elke statushouder is bij aanvang een persoonlijk ontwikkelplan opgesteld met hierin een aantal actiepunten zoals:

- Men is actief via een werkactiveringsplek, vrijwilligerswerk, stage of een betaalde baan;
- Men neemt deel aan het Rucphense club- en verenigingsleven en/of de activiteiten georganiseerd in buurthuizen;
- Men stroomt, waar mogelijk, door van de alfabetiseringsgroep naar de inburgeringsgroep of van de inburgeringsgroep naar de staatsexamengroep.

Het begrip 'maatwerk' is toegepast in de breedste zin des woords; dit heeft niet alleen betrekking gehad op het persoonsgebonden ontwikkelplan (opgesteld naar aanleiding van competenties, capaciteiten en interesses van de statushouder in kwestie), maar ook op de persoonlijke coaching welke goed is afgestemd op de sociaal-culturele achtergrond om een zo optimaal mogelijk resultaat te behalen.

Daarnaast is intensief samengewerkt met organisaties die als doel hebben mensen te begeleiden naar werk, zoals Werkplein Hart van West-Brabant en WVS-groep Roosendaal (leerwerkbedrijf).

Eind oktober 2017 is het project gestart met 63 kandidaten. Dit waren kandidaten uit eind 2015, 2016, 2017. In 2018 en 2019 zijn er nog 11 nieuwe kandidaten ingestroomd.

De behaalde resultaten zijn als volgt weer te geven:

- 26 kandidaten doen geen (of slechts nog een gedeeltelijk) beroep meer op hun recht op een uitkering (Participatiewet);
 - - Fulltime arbeidscontract: 10;
 - - Parttime arbeidscontract: 3;
 - - Gestart eigen bedrijf: 4;
 - - 6 kandidaten zijn verhuisd naar een andere gemeente;
 - - 2 kandidaten zijn gestart met een fulltime opleiding;
 - - 1 kandidaat heeft niet meegewerkt aan het project POM;
- 20 kandidaten hebben de taalklas bijgewoond, hebben een taalmaatje en/of nemen deel aan 'Klik en Tik' via de Bibliotheek;
- 2 kandidaten hebben zojuist een leer/werktraject WVS afgerond;
- 4 nieuwe kandidaten nemen deel aan een leer/werktraject WVS;
- 10 kandidaten verrichten een of meerdere dagdelen per week vrijwilligerswerk;
- 15 kandidaten bezetten een of meerdere dagdelen per week een werkervaringsplek, zoals bijv. Service Pack, Waspunt, Steunpunt voor ouderen;
- 3 kandidaten zijn actief binnen Kober (tussenschoolse opvang);

- Van 4 kandidaten staat deelname aan het project 'on hold' vanwege medische redenen

Opmerking: Een aantal kandidaten valt onder meerdere categorieën. Zij doen bijv. vrijwilligerswerk in combinatie met een werkervaringsplek.

Participatieladder

De bovengenoemde resultaten van het Project zijn weergegeven in de vorm van de Participatieladder. De participatieladder is een veelgebruikt instrument in het Sociaal Domein. De percentages op de Participatieladder spreken voor zich:

- 72% van de deelnemers neemt deel aan activiteiten gericht op het leveren van een bijdrage aan de maatschappij
- 34% doet onbetaald werk, uiteindelijk gericht op arbeid
- 23% verricht betaald werk waarbij nog enige ondersteuning nodig is
- 19% van de deelnemers heeft betaald werk verkregen.

Kosten Project/ Opbrengsten Project

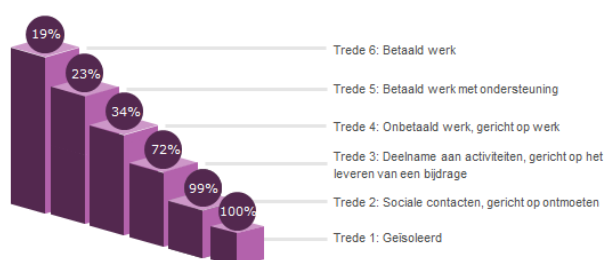
Vooraf is gesteld dat de kosten van het Project voldaan zouden worden uit de in het verleden opgebouwde Reserve Maatschappelijke Begeleiding. De Reserve is opgebouwd met vergoedingen maatschappelijke begeleiding die vanuit het verleden ontvangen zijn van het Ministerie. Alle ontvangen vergoedingen (thans € 2.370,- per gevestigde statushouder) zijn steeds dan ook toegevoegd aan de Reserve.

De kosten voor het Project bestonden uit de inhuur van de trajectbegeleiders. In eerste instantie is dit gelopen via Accessio. Door het faillissement van Accessio in september 2018 zijn de trajectbegeleiders via een payroll-constructie (Driessen) ingehuurd.

De totale kosten voor de 2 trajectbegeleiders (gemiddeld 1,6 fte) gedurende de periode oktober 2017 tot en met december 2019 bedroegen € 225.000,-.

Participatieladder bestaat uit zes verschillende treden: van geïsoleerd naar betaald werk zonder de ondersteuning. Elke trede is gekoppeld aan een werkniveau. Zo kan de groei naar werk worden beoordeeld en kan worden beoordeeld welke stappen er verder nog gezet kunnen worden m te groeien naar een hogere trede op het gebied van participatie in de samenleving.

Resultaten Participatie op Maat

Niveau behaald bij eindrapportage Participatie op Maat

4

Tegenover de kosten staat dat de inzet van de trajectbegeleiders heeft geleid tot het beëindigen van 14 uitkering i.v.m. werk en 2 uitkeringen i.v.m. volgen opleiding. Gemiddeld kost een uitkering op jaarbasis € 15.000,-. Besparing aan uitkering als gevolg van het Project € 240.000,-. Niet meegeteld zijn de besparingen op gedeeltelijke uitkeringen en de besparingen op uitkering als gevolg van

verhuizingen. Indien deze nog worden meegeteld dan is de bespaarde uitkeringslast aanzienlijk hoger dan € 240.000,-.

Per januari zal de Reserve Maatschappelijke Begeleiding nog een bedrag van ongeveer € 35.000,- bedragen. Deze Reserve zal met de MeiCirculaire worden aangevuld met de vergoedingen maatschappelijke begeleiding over 2019. Voorts zullen eventuele gelden die worden ontvangen ten behoeve van de nieuwe Wet Inburgering worden toegevoegd aan de Reserve.

Conclusie

Het project PARTICIPATIE OP MAAT had als doel het toe leiden van statushouders naar zelfredzaamheid binnen de Rucphense samenleving, waar mogelijk in de vorm van een (reguliere) baan.

Op grond van de eerder genoemde cijfers kan worden geconcludeerd dat het project zeer succesvol is geweest. Het bieden van maatwerk aan deze doelgroep blijkt essentieel en effectief te zijn geweest. Intensieve en persoonlijke begeleiding is hierbij van grote toegevoegde waarde geweest. Alle statushouders hebben op meerdere gebieden aanzienlijke stappen hebben gemaakt op het gebied van participeren in de Rucphense samenleving, zie de Participatieladder. Tevens heeft iedereen, op een enkele uitzondering na, de verplichte Participatieworkshop bijgewoond en het bijbehorende certificaat in ontvangst mogen nemen.

Hoe verder ?

De succesvolle intensieve persoonlijke begeleiding kan geen doorgang meer vinden per 2020. Reden hiervoor is o.a. de relatief lage instroom afgelopen periode en waarschijnlijk ook de komende periode. De kosten voor de inzet van de trajectbegeleiders kunnen derhalve niet meer voldaan uit de te ontvangen vergoeding maatschappelijke begeleiding.

Het vorenstaande betekent dat een 30-tal statushouders die nog een uitkering hebben bij het Werkplein vanaf januari 2020 zullen vallen onder de Aanpak Statushouders Werkplein. In de meeste gevallen is met deze statushouders al een begin van participatie gemaakt vanuit Participatie op Maat (vrijwilligerswerk of werkervaring). Het is aan Werkplein om de (re)- integratie verder op te pakken.

Nieuwe Wet Inburgering per 2021

Per 2021 treedt de nieuwe Wet Inburgering in werking. Hiermee komt de regie voor inburgering weer terug bij gemeenten te liggen. Dit is een behoorlijke taak voor relatief weinig inburgeraars. Om die reden wordt er in De6-verband samengewerkt om uiteindelijk te komen tot een gezamenlijke uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering. Zodra er meer duidelijkheid is over de wijze van samenwerking zullen verdere voorstellen worden voorgelegd.